

Operacija se sofinancira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru programa INTERREG IVC.

PROJEKT

IZDELAVA IMPLEMENTATION ROADMAP ZA PRENOS DOBRE PRAKSE WIWEX – IDEAS TO REALITY IN ZA POTREBNE AKTIVNOSTI V OKVIRU PROJEKTA KNOW-MAN

Skladno s sprejetim planom aktivnosti na projektu, vam v nadaljevanju podajamo naslednjo analizo:

Analiza regionalnega okolja za prenos dobre prakse Wiwex – Ideas to Reality, 1. faza

Pripravo in analizo vodila dr. Silva Roncelli Vaupot.

Gradivo pripravili: Mihela Kanop, Jurij Hudopisk, dr. Silva Roncelli Vaupot in Milena Štrovs-Gagič.

IZJAVA:

To delo predstavlja eno od izvedenih nalog v prvi fazi projekta Izdelava Implementation Roadmap za prenos dobre prakse Wiwex – Ideas to Reality in za potrebne aktivnosti v okviru projekta KNOW-MAN, ki poteka na podlagi pogodbe med Regionalno razvojno agencijo za Koroško RRA Koroška d.o.o. (v nadaljevanju RRA Koroška) – naročnikom in Visoko šolo za tehnologijo polimerov Slovenj Gradec (v nadaljevanju VŠTP) – izvajalcem.

Analize so namenjene informiranju naročnika in so pripravljene na osnovi podatkov in informacij, prejetih s strani naročnika do vključno 23. 12. 2011. Vse ugotovitve in sklepi temeljijo na prejeti in preučeni dokumentaciji. V primeru morebitne dodatne dokumentacije, ki ni bila dostavljena avtorjem, drugačne ugotovitve in sklepi niso izključeni.

Naročnik ni posređoval navodil za uporabo najbolj primernih metodoloških načel, zato je bil uporabljen lasten metodološki pristop, ki temelji na prejetih podatkih in informacijah s strani naročnika, sodelavcev, ter strokovnih izkušnjah in znanju naročnika.

Slovenj Gradec, 23. 12. 2011

KAZALO

1	UVOD.....	4
2	ANALIZA GOSPODARSKEGA STANJA V SLOVENIJI IN NA KOROŠKEM TER RAZVOJNI POTENCIAL PODJETNIŠTVA	6
3	STANJE NA TRGU DELA.....	9
4	POTENCIALNI ISKALCI ZAPOSLOTITVE – ŠTUDENTI	17
5	PODPORNE ORGANIZACIJE	20
5.1	ŠTUDENSKA ORGANIZIRANOST.....	21
5.1.1	Lokalna oblika študentske organiziranosti – Študentski klub	22
5.1.2	Cilji in področja delovanja	22
5.1.3	Zveza študentskih klubov Slovenije (ŠKIS)	23
5.1.4	Klub koroških študentov	23
5.2	GZS OZ Koroška	24
5.3	RRA Koroška d. o. o.	25
5.4	TRC Koroška	25
5.5	A.L.P. Peca.....	26
5.6	Podjetniški center Slovenj Gradec	27
5.7	Javni zavod Koroško višje in visokošolsko središče (KoViViS)	27
5.8	Visoka šola za tehnologijo polimerov (VŠTP).....	28
5.9	Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec (VŠZV)	29
5.10	Višja strokovna šola Slovenj Gradec.....	29
5.11	Višja strokovna šola Ravne na Koroškem.....	30
6	PODPORNI MEHANIZMI ZA RAZVOJ PODJETNIŠTVA	32
7	ANKETA	37
8	ZAKLJUČEK.....	43
9	PRILOGA: ANKETA	45

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primerjava registrirane brezposelnosti leto 2010/2011	10
Tabela 2: Stopnja registrirane brezposelnosti po statističnih regijah december 2010/avgust 2011 ...	10
Tabela 3: Registrirano brezposelne osebe v Koroški regiji in Sloveniji, december 2007–november 2011	11
Tabela 4: Iskalci prve zaposlitve v Koroški regiji in Sloveniji, december 2007–november 2011	12
Tabela 5: Iskalci prve zaposlitve po strokovni izobrazbi v Koroški regiji, december 2007–november 2011	13
Tabela 6: Čakalna doba na zaposlitev iskalcev prve zaposlitve (v mesecih) 2007–2011	14
Tabela 7: Registrirano brezposelne osebe – diplomanti v Koroški regiji, december 2007–november 2011	14
Tabela 8: Število novih štipendistov v posameznem šolskem letu Koroške štipendijske sheme	15
Tabela 9: Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po statističnih regijah, stanje 30. 9. 2011	16
Tabela 10: Študenti koroških občin.....	17
Tabela 11: Študenti Koroške regije po vrsti izobraževanja	17
Tabela 12: Študenti, ki študirajo na koroških višje in visokošolskih izobraževalnih ustanovah, študijsko leto 2011/2012.....	18
Tabela 13: Koroški študenti (po občinah) na Univerzi v Ljubljani, glede na smer študija, študijsko leto 2011/2012.....	19
Tabela 14: Koroški študenti vpisani na Univerze na Primorskem v šolskem letu 2011/2012	19

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Prikaz gibanja brezposelnih na Koroškem.....	12
Graf 2: Prikaz gibanja brezposelnih oseb – diplomantov v Koroški regiji	14

Analiza regionalnega okolja za prenos dobre prakse Wiwex – Ideas to Reality

1 UVOD

Namen in cilj analize

Namen projekta KNOW-MAN: Network Management in Technology Parks je izboljšanje regionalnih inovacijskih in razvojnih politik za uporabo mrežnega pristopa pri upravljanju znanja. Cilj je ustvariti povezavo med javnimi (upravnimi) institucijami, raziskovalnimi ustanovami in inovativnimi malimi in srednjimi podjetji.

Trije koroški partnerji, RRA Koroška – Regionalna razvojna agencija za Koroško, d. o. o., Tehnološko razvojni center za Koroško in Občina Prevalje, sodelujejo v mednarodnem projektu Know-Man: Knowledge Network Management in Technology Parks, ki poteka v okviru programa INTERREG IVC. Namen projekta je izboljšanje regionalnih inovacijskih in razvojnih politik z uporabo mrežnega pristopa pri upravljanju znanja. S tem namenom je 15 partnerjev iz petih evropskih držav ustvarilo povezavo med javnimi (upravnimi) institucijami, raziskovalnimi ustanovami in inovativnimi malimi in srednjimi podjetji. V projektu Know-Man sodeluje nekaj največjih tehnoloških parkov v Evropi (Berlin, Wrocław, Rim, Sevilla, Benetke), kar predstavlja veliko priložnost za povezovanje podjetij in raziskovalnih okolij.

V okviru projekta so bile pri vseh projektnih partnerjih identificirane dobre prakse, ki so zbrane v brošuri Know-Man Good Practices in je dostopna v elektronski obliki na http://www.rra-koroska.si/files/knowman_good_practices.pdf. Eden izmed delovnih sklopov projekta, *delovni sklop 4*, omogoča prenos dobrih praks v celoti ali posameznih mehanizmov iz okolja, kjer je ta dobra praksa že uveljavljena, v okolje, ki želi to dobro prakso v svojem okolju šele uveljaviti ali z njo dopolniti obstoječe mehanizme. Metodologija prenosa dobre prakse predvideva, da okolje, kjer je ta praksa že uveljavljena, pripravi t. i. **Service Blueprint**, ki je sistematična in celovita analiza dobre prakse. Temelji na razdelitvi procesa uveljavitve dobre prakse na tri faze:

- priprava in razvoj dobre prakse,
- formalizacija dobre prakse,
- implementacija dobre prakse.

Namen dokumenta Service Blueprint je, da opiše dobro prakso tako natančno in razumljivo, da lahko nekdo, ki mu vsebina dobre prakse dotlej ni bila znana, razume, kakšni postopki, aktivnosti in viri so potrebni, da se ta dobra praksa razvije in implementira v regiji, ki želi to dobro prakso prenesti.

Na podlagi dokumenta Service Blueprint in izkušenj izvirne regije ter njenih institucij razvije regionalno okolje, ki želi to dobro prakso prenesti, t. i. **Implementation Roadmap**. Ta dokument se osredotoča na potrebne prilagoditve dobre prakse glede na specifične regionalnega okolja, kar je ključnega pomena za uspeh prenosa, saj dobra praksa, analizirana znotraj Service Blueprint, deluje uspešno le znotraj specifičnega konteksta (regionalnega, nacionalnega, kulturnega, ekonomskega ...).

RRA Koroška se je odločila, da želi prenesti dobro prakso **Ideas to Reality** podjetja Wiwex GmbH, ki je podjetje študentske organizacije na School of Business and Economics na Humbolt Universität zu Berlin. Ideas to reality je študijski pristop za poglobljanje obstoječih znanj, vodenja in učenja na področju podjetništva. Osredotoča se na univerzitetne študente in je lahko razumljen, da sledi t. i. Schumpeterianovemu konceptu podjetništva. Za slednjega je značilno, da smatra, da podjetniški uspeh ne more biti skonstruiran kot načrt na risalni tabli, pač pa se razvije kot posledica součinkovanja posameznikove osebnosti, kreativnosti, izobrazbe, mreže socialnih stikov, izkušenj in priložnosti.

Analiza regionalnega okolja je namenjena pripravi strokovnih podlag za prenos dobre prakse Wiwex – Ideas to Reality v lokalno okolje.

Analiza obstoječega gospodarskega stanja na Koroškem in v Sloveniji in s tem povezane strateške usmeritve; stanje na trgu dela; razvojni potencial podjetništva in podjetniške kulture, ki podpira inovativnost; identifikacija razvojnih podpornih institucij v okolju; potencialne ciljne skupine in njihovi motivi za vključitev v okolje – vse to so elementi, ki jih je potrebno upoštevati pri snovanju pogojev za dodatna izobraževanja, prenose znanj in dobrih praks in s tem omogočiti lažje vključevanje mladih v delovno okolje.

2 ANALIZA GOSPODARSKEGA STANJA V SLOVENIJI IN NA KOROŠKEM TER RAZVOJNI POTENCIAL PODJETNIŠTVA

Ključni razvojni zaostanek Slovenije za povprečjem razširjenosti EU je še vedno prav na področju gospodarske razvitosti, medtem ko so na socialnem in okoljskem področju zaostanki manjši in omejeni na posamezne segmente. Zato Strategija razvoja Slovenije¹ med kratkoročnimi prioritetami na prvo mesto postavlja konkurenčno gospodarstvo in zdržno gospodarsko rast. Vzводи za družbeni razvoj in socialno varnost se od države selijo na podjetja in podjetniške mreže, civilno družbo ter posameznike, ki sprejemajo večjo (samo)odgovornost za zagotavljanje blaginje in kakovosti življenja. Podjetništvo postaja pomemben vir napredka in razvoja celotnega družbenega življenja v gospodarstvu. Postaja gonilo ekonomskega razvoja, ki povečuje konkurenco. Ustvarjanje spodbudnega okolja za podjetja pa močno pripomore k njihovi konkurenčni sposobnosti. Počasno prestrukturiranje gospodarstva se kaže v njegovi skromni inovativnosti in šibki podjetniški aktivnosti. Eden izmed ključnih nacionalnih razvojnih ciljev Slovenije v obdobju 2007–2013 je zato (Strategija razvoja Slovenije 2007–2013):

- povečanje globalne konkurenčnosti s spodbujanjem inovativnosti in podjetništva, razširjanjem uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije ter z učinkovitim posodabljanjem in vlaganjem v učenje, izobraževanje, usposabljanje in raziskave in razvoj za gospodarski razvoj;²

Dejstvo je, da brez ustrezno usposobljenih in motiviranih, visoko izobraženih kadrov s področja perspektivne gospodarske panoge, podjetništva, slovenski podjetniki ne bodo zmožni dovolj hitro posodabljati svojih produktov in posredno uspešno konkurirati s tekmeci v Sloveniji, Evropi in drugih delih sveta.

Slovenija mora torej postati duhovno sproščena, socialno in tehnološko inovativna družba. Nov podjetniški duh, neprestano poslovno prilagajanje podjetij in medsebojno zaupanje družbenih deležnikov morajo postati osrednje razvojno gibalno. Na področju podjetništva moramo izkoristiti tudi naše razvojne potenciale na področju naravnih danosti in kulturnega razvoja.

Izobrazba je ključni dejavnik uspešnosti, tako na nacionalni, regionalni, podjetniški, kot tudi na individualni ravni. Za povečanje količine in kakovosti kapitala znanja je ključen dober izobraževalni sistem. Nekvalitetna izobraževalna struktura se kaže tudi v izdelkih, ki ne dosegajo visoke dodane vrednosti, načinov vodenja podjetja, pristopu na trg ipd. Da bodo podjetniki bolj prepoznavni v tujini s svojimi produkti, temelječimi na znanju in inovacijah, bo potrebno več vlagati v znanje.

¹ Povzeto po: www.umar.gov.si, Strategija razvoja Slovenije

² Povzeto po: www.umar.gov.si Strategija Slovenije, str. 8

Evropa in z njo Slovenija bo lahko obvladala krizo in se spopadla z izzivi, kot so brezposelnost, revščina, neenakost, globalizacija in podnebne spremembe, s tem da mora svoje državljane pripraviti do tega, da bodo zmožni drugačnega razmišljanja. Ustvarjalnost in podjetništvo sta mehanizma za izhod iz krize, ki je osredotočen na vlaganje v človeški kapital, in sicer s krepitvijo in spodbujanjem zaupanja v lastne moči.

Strategija Evrope 2020 predvideva tematske in usmerjene ključne pobude za naslednje prednostne naloge:³

- ustvarjanje vrednosti z rastjo, ki temelji na znanju;
- krepitev vloge državljanov v vključujočih družbah; pridobivanje novih znanj, spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti, razvoj podjetništva in nemoteno prehajanje med delovnimi mesti bodo ključni v svetu, ki bo nudil več delovnih mest v zameno za večjo prilagodljivost;
- ustvarjanje konkurenčnega, povezanega in okolju prijaznejšega gospodarstva.

Regionalni razvojni program za Koroško razvojno regijo 2007–2013⁴, ki je pripravljen za območje Koroške regije, je postavil naslednjo razvojno vizijo: »Prihodnjo Koroško razvojno regijo bomo gradili kot dinamično, fleksibilno in okolju prijazno skupnost, v kateri bo ljudem omogočeno kakovostno življenje in ustvarjalno ter podjetno delo in delovanje.«

Vizijo regije podpirajo štirje ključni strateški cilji:

- Cilj 1: Ustvariti tehnološko-razvojno platformo za konkurenčno gospodarstvo regije, ki bo omogočalo razvoj novih produktov z višjo dodano vrednostjo in odprtje novih zahtevnejših delovnih mest.
- Cilj 2: Vzpostaviti prepoznavno turistično destinacijo Koroška, razviti kulturne in naravne turistične potenciale ter povečati zaposlitvene možnosti podeželja.
- Cilj 3: Vzpostaviti izobraževalno platformo za pridobivanje visoko usposobljenih in kreativnih ljudi, tako znotraj kot izven regije, ki bodo podpirali razvoj inovativnega gospodarstva ter ustvarjanja novih visokokakovostnih delovnih mest in samozaposlitve.
- Cilj 4: Izboljšati prometno dostopnost, ohraniti poseljenost podeželja in čisto okolje ter povečati kakovost bivalnega okolja.

³ Povzeto po: ec.europa.eu/eu2020, Strategija Evrope 2020

⁴ Regionalni razvojni program za Koroško razvojno regijo 2007-2013, www.rra-koroska.si

Podjetništvo povsod po svetu velja za gonilo inovacij, naložb in sprememb, zato je ključno pri izhodu iz trenutnih gospodarskih razmer z visoko stopnjo negotovosti. V tem kontekstu je priznavanje sposobnosti in znanj, pridobljenih s podjetništvom, eden od mehanizmov za reševanje problemov in razvoj na podlagi novih zamisli.

Z izboljšanjem regionalnih inovacijskih in razvojnih politik z uporabo mrežnega pristopa pri upravljanju znanja in s povezavami med javnimi institucijami, izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami in inovativnimi malimi in srednjimi podjetji želimo torej obvladati krizo, ki je zajela tudi Koroško regijo, da se bo spopadla z izzivi, ki so najbolj pereči v tej regiji, in sicer z brezposelnostjo in z njo povezano revščino ter nezadostnim gospodarskim razvojem Koroške regije.

Namen in cilj je uporaba instrumentov upravljanja znanja (t. i. atlasi znanja, primerjalne študije, ocenjevanje aktivnosti) za identifikacijo in povezovanje regionalnih medsektorskih ter medinstitucionalnih potencialov znanja v sodelujočih regijah.

Osrednji poudarek moramo dati sodelovanju med javnimi (upravnimi) institucijami, ekonomskimi akterji (tehnološki parki in inkubatorji) in institucijami znanja – za ustvarjanje povezav med endogenimi potenciali regije ter omogočanje prehoda v ekonomijo znanja.

Opisana aktivnost je ključna za podpiranje spodbujajočega okolja za podjetnike, ki želijo ustanoviti podjetje. Podjetništvo je namreč tisto področje, ki omogoča predvsem mladim, ki po zaključenem študiju ne uspejo najti ustrezne zaposlitve, da svoje znanje in ideje, ki so si jih pridobili v času študija realizirajo z ustanovitvijo svojih podjetij.

Tako je tudi v Strategiji Slovenije kot prva razvojna prioriteta Slovenije zapisano: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast, spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanje konkurenčnosti z:⁵

- ukrepi spodbujanja tehnološkega razvoja, izobraževanja in usposabljanja, zaznavati in podpreti področja, kjer imamo konkurenčne prednosti, ter dopustiti razvoj novih potencialno uspešnih področij;
- spodbujati naložbe in strateške projekte, ki so razvojno naravnani in s povezovalnimi mrežami pozitivno učinkujejo na regionalni ali mednarodni ravni;
- spodbujati podjetniško povezovanje na nosilnih gospodarskih področjih;
- razviti podjetništvu prijazno podporno okolje in podjetniško kulturo;
- spodbujati in razvijati inovativno okolje in inovativnost.

Majhna podjetja in podjetniški razvoj predstavljajo s svojo inovativnostjo, dinamičnostjo in prilagodljivostjo enega ključnih vzvodov gospodarske rasti. Eden temeljnih virov gospodarske

⁵ Povzeto po: www.umar.gov.si, Strategija razvoja Slovenije

rasti je podjetniški proces v novih in rastočih podjetjih. Države si posebej prizadevajo za razvoj podjetništva z vodenjem programov za razvoj podjetništva in mehanizmi prenosa raziskav in tehnologij v podjetniško prakso. Majhna in srednja podjetja predstavljajo izhodišče za regionalni razvoj, povečevanje konkurenčnost in hitrejšo gospodarsko rast.

Slovenska mala in srednja podjetja ne rastejo dovolj hitro, niso tehnološko naravnana, podjetniška infrastruktura pa ne zagotavlja ugodnih razmer za nastajanje in rast podjetij. Slovenija tudi zaostaja v razvoju podjetništva. Postati mora bolj inovativna in podjetniška država. Podjetništvo je temeljni vzvod strukturnih sprememb, konkurenčne sposobnosti in hitrejše gospodarske rasti. Zato so politike konkurence, regionalnega razvoja in spodbujanja malega podjetništva tri medsebojno povezane politike, ki zahtevajo povsem konkretne strateške projekte. Ključni faktorji razvoja podjetništva so znanje, inovativnost, tehnološki razvoj, konkurenca, finančna podpora in krepitev investicijske dejavnosti. Za gospodarsko rast je ključna mednarodna konkurenčnost slovenskih podjetij ter ofenzivno prestrukturiranje podjetij, panog in področij.

POVZETEK

Na podlagi analize strateških dokumentov RS Sloveniji in EU ter Koroške ugotavljamo, da je ena izmed osnov za izboljšanje stanja razviti okolje, ki bo omogočalo razvoj podjetništva in podjetniške kulture, inovativnosti in njihovega povezovanje s podjetji.

Prioritete za uspešen razvoj gospodarstva:

- *posodabljanje izobraževalnega sistema in vlaganje v učenje, izobraževanje, usposabljanje in raziskave,*
- *spodbujanje podjetništva, ki velja za gonilo inovacij, naložb in sprememb,*
- *razvoj podjetništvu prijaznega podpornega okolja in podjetniške kulture,*
- *spodbujanje in ustvarjanje inovativnega okolja in inovativnosti,*
- *povečanje globalne konkurenčnosti s spodbujanjem inovativnosti in podjetništva.*

3 STANJE NA TRGU DELA

V zadnjih letih, predvsem z nastopom gospodarske krize, se je stanje na trgu dela zelo zaostriilo. Po letu 2008 se je brezposelnost v Sloveniji in s tem tudi na Koroškem močno povečala. Trend

naraščanja brezposelnosti po letih je prikazan v tabeli 3 , medtem ko tabela 1 prikazuje naraščanje števila brezposelnih po mesecih.

Za ublažitev posledic odpuščanj in težav pri iskanju prvih zaposlitev (mladih po zaključku svojega šolanja) je ena izmed rešitev spodbujanje podjetništva. Zavod RS za zaposlovanje je tako v okviru ukrepa 3 – Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja⁶, začel s spodbujanjem nastajanja novih podjetij. Kot lahko vidimo v Tabeli 9, je Koroška regija po številu podjetnikov pod slovenskim povprečjem. Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja lahko bistveno pripomore k boljšemu in pozitivnemu zaznavanju podjetniškega okolja posameznikov.

Tabela 1: Primerjava registrirane brezposelnosti leto 2010/2011

Mesec	Število registrirano brezposelnih oseb 2010	Število registrirano brezposelnih oseb 2011
Januar	99.591	115.132
Februar	99.784	115.608
Marec	98.893	113.948
April	99.316	111.561
Maj	98.401	108.634
Junij	98.187	107.081
Julij	98.406	107.562
Avgust	99.032	106.996
September	97.908	107.049
Oktober	102.683	110.905
November	103.831	111.069
December	110.021	

Vir: ZZRS Mesečne informacije 2011

Brezposelnost na Koroškem je v Sloveniji leta 2010 predstavljala 12,7 , leta 2011 (avgust) pa že 14,4 %. Stopnja registrirane brezposelnosti glede na statistične regije v Sloveniji je bila na Koroškem med najvišjimi (14,4 %) prehitela jo je samo Pomurska regija (19,4 %) (Tabela 2).

Tabela 2: Stopnja registrirane brezposelnosti po statističnih regijah december 2010/avgust 2011

Statistična regija	December 2010	Avgust 2011
Pomurska	16,9	19,4

⁶ Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Podravska	14,0	14,2
Koroška	12,7	14,4
Savinjska	12,3	13,1
Zasavska	13,2	12,7
Spodnjeposavska	13,0	13,6
Jugovzhodna Slovenija	11,8	11,0
Osrednjeslovenska	9,7	9,7
Gorenjska	8,4	9,2
Notranjsko-kraška	9,8	9,8
Goriška	9,8	9,8
Obalno-kraška	9,2	9,1
Slovenija	11,5	11,8

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

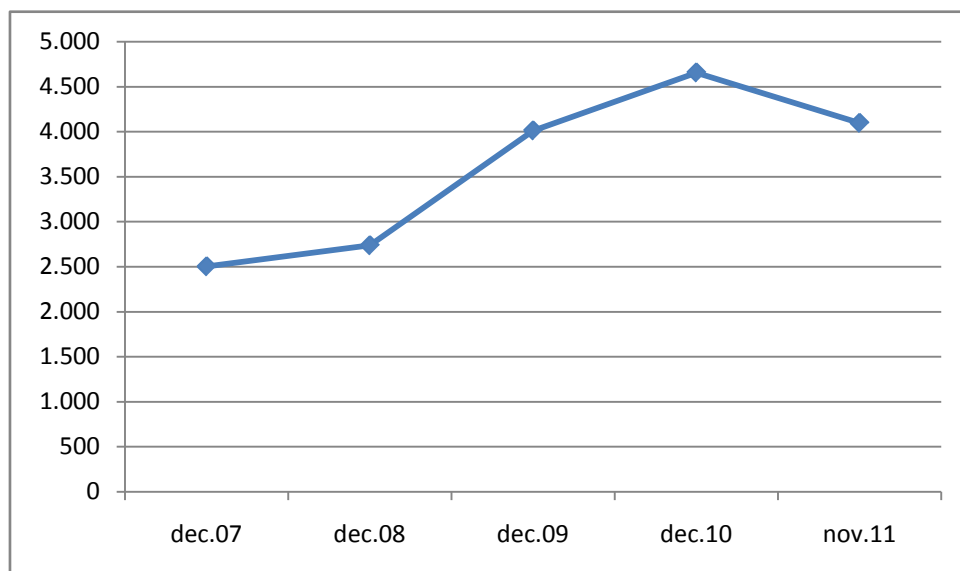
V tabeli 3 (Graf 1) je prikazana brezposelnost na Koroškem v primerjavi z brezposelnostjo v Sloveniji, za obdobje zadnjih pet let. Kot je iz razvidno iz podatkov, je brezposelnost na Koroškem predvsem močno naraščala v letih 2009 in 2010.

Tabela 3: Registrirano brezposelne osebe v Koroški regiji in Sloveniji, december 2007–november 2011

	dec. 07	dec. 08	dec. 09	dec. 10	nov. 11
Slovenija – skupaj	68.411	66.239	96.672	110.021	111.069
Koroška regija	2.501	2.735	4.011	4.655	4.095

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Graf 1: Prikaz gibanja brezposelnih na Koroškem

V tabeli 4 so prikazani podatki o iskalcih prve zaposlitve v Sloveniji in Koroški regiji za obdobje zadnjih pet let. Primerjava podatkov ne kaže velikega odstopanja med Koroško in Slovenijo, vendar je toliko bolj zaskrbljujoč podatek o velikem porastu iskalcev prve zaposlitve med leti 2008 in 2010. Na nivoju Slovenije se je leta 2010 število iskalcev prve zaposlitve v primerjavi z letom 2008 povečalo za 50,02 %, v Koroški regiji pa za 46,41 %. Ta podatek je pokazatelj razsežnosti gospodarske krize, ki se kaže v težji zaposljivosti dijakov in študentov po zaključku svojega šolanja. Iz navedenega lahko sklepamo, kako pomembno je, da študentom po zaključku šolanja (ali še med šolanjem) omogočimo, da pridobijo še dodatna znanja, ki jih med samim šolanjem niso imeli možnosti pridobiti in jim s tem omogočimo lažji vstop v delovno razmerje.

Tabela 4: Iskalci prve zaposlitve v Koroški regiji in Sloveniji, december 2007–november 2011

	dec. 07	dec. 08	dec. 09	dec. 10	nov. 11
Slovenija – skupaj	13.329	10.945	14.778	16.420	16.770
Koroška regija	504	446	612	653	618

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Tabela 5 prikazuje podatke o iskalcih prve zaposlitve po strokovni izobrazbi za obdobje zadnjih pet let. Podatki sicer govorijo, da je največ iskalcev prve zaposlitve s V. stopnjo izobrazbe, kar je razumljivo, saj večina mladih pridobi srednješolsko izobrazbo. Del populacije preide takoj med iskalce zaposlitve, velik del pa se vpiše na višje in visokošolske institucije, vendar je delež tistih, ki zaključijo študij v primerjavi s V. stopnjo, bistveno nižji. Število iskalcev s V. stopnjo izobrazbe v obdobju zadnjih petih let kljub gospodarski krizi ni bistveno naraščalo.

Precej bolj zaskrbljujoči so podatki o iskalcih prve zaposlitve s končano VI., VII. in VIII. stopnjo izobrazbe. Njihovo število se je v zadnjih petih letih zelo povečalo. Število iskalcev zaposlitve s končano VI. stopnjo izobrazbe se je od leta 2008 do 2011 povečalo s 6 na skupno 32 iskalcev, medtem ko se je število iskalcev prve zaposlitve s končano VII. in VIII. (vključen bolonjski program) stopnjo izobrazbe od leta 2008 do leta 2011 povečalo z 62 na 121 iskalcev, kar predstavlja 95,16 % povečanje. Ti podatki nam kažejo, s kakšnimi težavami se srečujejo mladi po zaključku študija. Število mladih, ki takoj po zaključku študija dobijo zaposlitev, se iz leta v leto znižuje.

Dodatno težavo predstavlja tudi veliko odpuščanje med mladimi izobraženimi ljudmi. Veliko visoko izobraženih zaposlenih je s prihodom gospodarske krize izgubilo službe (veliko mladih je bilo zaposlenih za določen čas, zaradi česar je bilo njihovo odpuščanje delodajalcem še olajšano). Podatki v tabeli 7 (Graf 2) prikazujejo trend naraščanja brezposelnih s končano VI. oz. VIII. stopnjo izobrazbe. Od leta 2008 do 2011 se je število brezposelnih povečalo kar za 96,07 %.

Tabela 5: Iskalci prve zaposlitve po strokovni izobrazbi v Koroški regiji, december 2007–november 2011

	dec. 07	dec. 08	dec. 09	dec. 10	nov. 11
I. stopnja	63	61	102	97	85
II. stopnja	12	20	29	22	20
III. stopnja	1	2	1	1	1
IV. stopnja	52	50	76	93	78
V. stopnja	299	245	297	319	281
VI. stopnja	10	6	19	30	32
VII. + VIII.	67	61	86	89	112
Bolonjski programi		1	2	2	9
Skupaj	504	446	612	653	618

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Tabela 6: Čakalna doba na zaposlitev iskalcev prve zaposlitve (v mesecih) 2007–2011

	2007	2008	2009	2010	I-XI 2011
Slovenija	10,3	9,9	7,4	7,4	7,9
Koroška	9,5	10,6	6,9	7,4	8,0

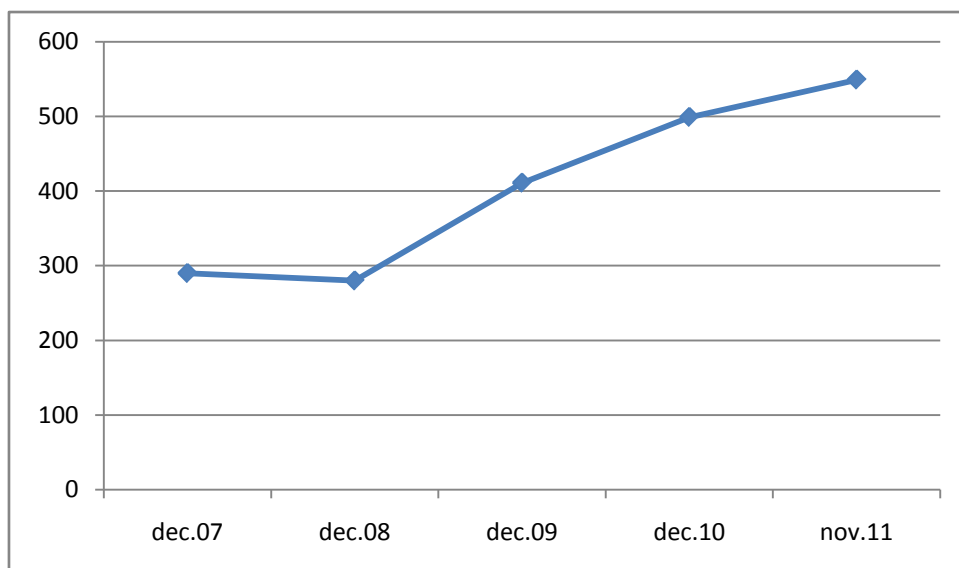
Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Tabela 7: Registrirano brezposelne osebe – diplomanti v Koroški regiji, december 2007–november 2011

	dec. 07	dec. 08	dec. 09	dec. 10	nov. 11
VI. stopnja	85	83	139	186	176
VII. stopnja	202	196	268	309	355
VIII. stopnja	3		1		4
Bolonjski		1	3	4	14
Skupaj	290	280	411	499	549

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

Graf 2: Prikaz gibanja brezposelnih oseb – diplomantov v Koroški regiji

Eden izmed instrumentov, ki omogoča študentom po zaključku šolanja lažjo zaposlitev, je sofinanciranje kadrovskih štipendij. Regionalna razvojna agencija za Koroško (RRA Koroška) je v letu 2005 tako vzpostavila model sofinanciranja kadrovskega štipendiranja, t. i. Koroško štipendijsko shemo. Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete »Spodbujanje podjetništva«; prednostne usmeritve »Štipendijske sheme«. V okviru pridobitev sredstev neposrednih regionalnih spodbud in sofinanciranja

vključenih delodajalcev se je k projektu pristopilo s ciljem dviga izobrazbene ravni, znižanja strukturne brezposelnosti, bolj učinkovitega reševanja problematike na področju trga dela, zadovoljevanja potreb delodajalcev, študentov in dijakov ter spodbujanje vračanja izšolanih kadrov iz univerzitetnih središč nazaj v Koroško regijo.

Sedanja shema, pod novim imenom enotna Regijska štipendijska shema Koroška – RŠS Koroška, je instrument regije, ki temelji na partnerstvu med delodajalci, nosilcem regijske štipendijske sheme oz. štipenditorjem (RRA Koroška) in državo (Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve – MDDSZ ter Javnim skladom RS za razvoj kadrov in štipendije – JSRKŠ).

Tabela 8: Število novih štipendistov v posameznem šolskem letu Koroške štipendijske sheme

Šolsko leto	Podeljene štipendije
2005/2006	52
2006/2007	41
2007/2008	24
2008/2009	26
2009/2010	30
2010/2011	31
2011/2012	38

Vir: RRA Koroška

Da na Koroškem še niso zadostno izkoriščene možnosti podjetništva, nam kažejo podatki v tabeli 9, iz katere razberemo, da je število podjetnikov na Koroškem na 1.000 prebivalcev pod povprečjem Slovenije. Razloge lahko iščemo v ne dovolj razviti podjetniški kulturi, nepovezanosti trga dela s podjetništvom, nezadostnem mreženju in povezovanju podpornih inštitucij.

Tabela 9: Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po statističnih regijah, stanje 30. 9. 2011

Regija	Število posl. subj.	Število posl. subj./1.000 preb.
Pomurska	3.558	38
Podravska	11.781	30
Koroška	2.749	36
Savinjska	9.063	38
Zasavska	1.198	35
Spodnjeposavska	2.637	27
Jugovzhodna Slovenija	4.524	38
Osrednjeslovenska	20.394	32
Gorenjska	7.985	38
Notranjsko-kraška	2.016	39
Goriška	5.557	38
Obalno-kraška	5.759	47
Skupaj	77.221	

Vir: Ajpes in SURS 2011

POVZETEK

Stanje na trgu dela v Sloveniji in na Koroškem lahko povzamemo v naslednjih točkah:

- hitro naraščanje brezposelnosti v letih 2008–2011;
- velik porast iskalcev prve zaposlitve s končano VI.-VIII. stopnjo izobrazbe;
- skupen porast brezposelnih oseb s končano VI.-VIII. stopnjo izobrazbe (odpuščeni + iskalci prve zaposlitve);
- nizek delež podjetnikov na Koroškem v primerjavi s Slovenijo.

Zaradi omenjenega je potreben: razvoj mehanizmov mrežnega upravljanja znanja med javnimi institucijami, raziskovalnimi ustanovami in tehnološkimi parki, ki bo prispeval k ustvarjanju ustreznega podjetniškega okolja, omogočal bo posameznikom lažji dostop do informacij, pridobivanja znanja za uspešni zagon in nadaljevanje poslovanja. Prenos znanja in objava primerov dobrih praks ter mreženje institucij znanja bi prispevali k dvigu podjetniške aktivnosti v Koroški regiji in manjši smrtnosti nastajajočih podjetij, saj bi posamezniki s svojim znanjem lahko izkoristili razvojne potencialne Koroške regije in z izdelki dosegali višje dodane vrednosti. Tako bi lahko podjetniki bili bolj prepoznavni v tujini s svojimi produkti, temelječimi na lastnih potencialih, znanju in inovacijah.

4 POTENCIALNI ISKALCI ZAPOSLOTITVE – ŠTUDENTI

Pri upravljanju znanja in prenosu tega v prakso je zelo pomembna identifikacija prave ciljne skupine. Pri tem ugotavljamo, da izobraževalni sistem v Sloveniji nudi dijakom in študentom veliko znanja na strokovnem področju, na katerem se izobražujejo, vse premalo poudarka pa je na nujenju znanja, ki ga diplomati potrebujejo pri prehodu iz teorije v prakso. V ta namen je bila narejena analiza študentov na Koroškem in študentov s Koroške, ki so kraj svojega študija izbrali izven kraja svojega stalnega bivališča.

V tabeli 10 so podani podatki za študente s Koroške (ne glede na kraj študija), medtem ko je v tabeli 11 prikazana vrsta študija. Skupno je bilo v letu 2010 vpisanih 4045 študentov s Koroške, kar predstavlja 5,56 % prebivalstva Koroške in ne odstopa od slovenskega povprečja. Dostopnost do študija je torej ustrezna.

Tabela 10: Študenti koroških občin

ŠTUDENTI KOROŠKIH OBČIN	2010 Redni	2010 Izredni	2010 Način študija - SKUPAJ
	SKUPAJ	SKUPAJ	SKUPAJ
Črna na Koroškem	122	38	160
Dravograd	366	122	488
Mežica	132	43	175
Mislinja	221	68	289
Muta	148	42	190
Podvelka	92	16	108
Prevalje	277	98	375
Radlje ob Dravi	254	65	319
Ravne na Koroškem	486	173	659
Ribnica na Pohorju	54	11	65
Slovenj Gradec	804	263	1067
Vuzenica	121	29	150
SKUPAJ	3077	968	4045

Vir: SURS 2011

Tabela 11: Študenti Koroške regije po vrsti izobraževanja

Študenti Koroške regije po vrsti izobraževanja

KOROŠKA	Leto 2010
	Način študija – SKUPAJ
Višje strokovno	720
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	224
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	909
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	969
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	699
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	90
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	315
Magistrsko (prejšnje)	4
Doktorsko (prejšnje)	29
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	86
SKUPAJ	4045

Vir: SURS 2011

Koroška se je v zadnjih letih začela razvijati na področju višjega in visokošolskega študija. Tako imamo na Koroškem dve Višji strokovni šoli (Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem) in dve Visoki šoli (Visoka šola za tehnologijo polimerov Slovenj Gradec in Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec). V tabeli 12 je prikazano število vpisanih študentov na omenjenih šolah.

Tabela 12: Študenti, ki študirajo na koroških višje in visokošolskih izobraževalnih ustanovah, študijsko leto 2011/2012

Izobraževalna ustanova	Število študentov
Visoka šola za tehnologijo polimerov Slovenj Gradec	103
Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec	108
Višja strokovna šola Slovenj Gradec	319
Višja strokovna šola Ravne na Koroškem	191
SKUPAJ	721

Vir: Visoka šola za tehnologijo polimerov, Visoka šola za zdravstvene vede, Višja strokovna šola Slovenj Gradec, Višja strokovna šola Ravne na Koroškem

Za vrste študija, za katere se odločajo študenti s Koroške, smo pripravili podatke o vpisu študentov s Koroške na Univerzi v Ljubljani in nekaj fakultetah Univerze na Primorskem. Podatki, ki nam lahko služijo kot referenčni vzorec glede na vrsto vpisa, nam kažejo, da vpis v tehnične študijske smeri zaostaja za ostalimi študijskimi smermi.

Tabela 13: Koroški študenti (po občinah) na Univerzi v Ljubljani, glede na smer študija, študijsko leto 2011/2012

Vrsta študija	Črna	Dravograd	Mežica	Mislinja	Muta	Podvelka	Radlje	Ravne	SG	Vuzenica	Prevalje	Ribnica	Skupna
AG	2	6	1	3	2	1	1	1	5	2	3	1	28
AGRFT	3												3
ALUO	4												4
BF	7	4	5	3	2	1	8	7	20	4	7	4	72
EF	10	12	7	4	2		3	12	21	3	9		83
FA	2	1	4	4			2	4	14	1	5		37
FDV	4	22	5	8	5		4	24	38	2	13		125
FE	1	3		4	1			9	7		2		27
FF	10	15	11	11	2	1	8	29	53	5	18		163
FFA		9	1	3	2	1	2	7	14	6	4		49
FGG	1	2	2	1	2		6	5	13	1	2	1	36
FKKT	3	3	1	3	1		1	6	10	2	4		34
FMF		1	1	1				3	9	1	6		22
FPP		3						1	6				10
FRI		3	1	2			3	12	12		5		38
FS		4	1	3			2	8	15		6		39
FSD	19												19
FŠ	18												18
FU		9	3	6	1		2	6	22		2	2	53
MF	2	2	4	2	2	1	1	12	19	2	9		56
NTF	9	10	3	5	1		4	18	14	1	7	1	73
PEF	1	9	2	4			1	1	11	2	7	1	39
PF	4	3	1	4				5	6	2	6		31
TEOF	12												12
VF	4												4
ZF	3	4	4	4	4		6	9	16	1	4	2	57
Skupna	119	125	57	75	27	5	54	179	325	35	119	12	1.132

Legenda: AG - Akademija za glasbo, AGRFT – Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, ALUO – Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, BF- Biotehniška fakulteta, EF- Ekonomska fakulteta, FA – Fakulteta za arhitekturo, FDV – Fakulteta za družbene vede, FE – Fakulteta za elektrotehniko, FFA – Fakulteta za farmacijo, FGG – Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, FKK – Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, FMF – Fakulteta za matematiko in fiziko, FPP – Fakulteta za pomorstvo in promet, FRI – Fakulteta za računalništvo in informatiko, FSD – Fakulteta za socialno delo, FS – Fakulteta za strojništvo, FŠ – Fakulteta za šport, FU – Fakulteta za upravo, FF – Filozofska fakulteta, MF – Medicinska fakulteta, NTF – Naravoslovno tehniška fakulteta, PEF – Pedagoška fakulteta, PF – Pravna fakulteta, TEOF – Teološka fakulteta, VF – Veterinarska fakulteta, ZF – Zdravstvena fakulteta.

Vir: Univerzitetna služba za kakovost in analize in poročanja Univerze v Ljubljani

Tabela 14: Koroški študenti vpisani na Univerze na Primorskem v šolskem letu 2011/2012

Vrsta študija	Število vpisanih
---------------	------------------

Fakulteta za management		102
	Koper	38
	Celje	60
	Škofja Loka	4
Fakulteta za humanistične študije		10
Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije		5
Fakulteta za turistične vede		52

POVZETEK

Na podlagi analize lahko trdimo, da Koroška po številu študentov ne zaostaja za slovenskim povprečjem. Dostopnost do študija je torej ustrezna.

Poleg študija v večjih študijski središčih je študentom za določene programe omogočeno tudi šolanje v domačem okolju, kar lahko v perspektivi zmanjša pojav 'bega možganov' (brain drain), ki je značilen za Koroško regijo. Pričakujemo lahko tudi nastajanje manjših podjetij, ki bi jih s pomočjo podpornih državnih in EU mehanizmov ustanavljali študenti v regiji.

Spodbudno je, da je v regiji locirano redno visokošolsko izobraževanje, ki izobražuje za tehniške poklice, ki so iskani na trgu dela.

5 PODPORNE ORGANIZACIJE

Na Koroškem je nekaj organizacij, ki nudijo strokovno podporo podjetništvu. Med njimi so: Študentske organizacije, GZS OZ Koroška – Gospodarska zbornica Slovenije – Območna zbornica Koroške, RRA Koroška, d. o. o. – Regionalna razvojna agencija za Koroško, TRC Koroška – Tehnološki razvojni center za Koroško, A.L.P. Peca, d. o. o., Podjetniški center Slovenj Gradec, d. o. o., KoViViS, Koroško višje in visokošolsko središče, Visoka šola za tehnologijo polimerov

Slovenj Gradec, Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec, Višja strokovna šola Slovenj Gradec, Višja strokovna šola Ravne na Koroškem.

Posamezniki in podjetja lahko uporabljajo tudi točke E-VEM, preko katerih lahko podjetniki opravijo elektronske storitve, ki so povezave z ustanovitvijo podjetja in nekaterimi ostalimi postopki, ki jih poslovni subjekt opravi ob ali po ustanovitvi. Nekateri storitve lahko podjetniki ali podjetja opravijo sami preko spleta, za nekatere pa je potrebno obiskati točko VEM ali notarja. Vsako leto na Koroškem Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje organizira zaposlitveni sejem, kjer se predstavi lokalni trg dela in aktualna delovna mesta ter podjetja.

Na spletu je, poleg storitev, ki jih nudi državna uprava (Ajpes, e-vem), možno pridobiti tudi druge storitve, zanimive za podjetništvo.

Eden izmed takih je portal »Mesto Mladih«, ki je dostopen na naslovu www.mestomladih.si. Portal Mesto Mladih je pomagalo graditi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v sodelovanju z Javno agencijo za tehnološki razvoj.

Mesto Mladih je inovativno spletno mesto, ki je zgrajeno z namenom mreženja in izmenjave informacij, spodbujanja inovativnosti med mladimi ter svetovanja in pomoči tistim, ki želijo svoje zamisli tudi uresničiti. Mladi imajo tukaj priložnost izraziti svoje ideje in poiskati inovativna podjetja v Sloveniji, ki so s prepričljivo predstavitvijo ideje lahko njihovi potencialni investitorji. Mlade, ki so inovativni in imajo ideje, želijo spodbuditi od razmišljanja o teh idejah do njihove realizacije.

5.1 ŠTUDENSKA ORGANIZIRANOST⁷

Študentsko organiziranje v Sloveniji je posebnost v evropskem in svetovnem merilu; je institucija civilne družbe, ki zastopa interese študentske populacije v odnosu do vseh relevantnih akterjev. Študentsko organiziranje na lokalni ravni v obliki študentskih klubov za posamezna slovenska mesta pomeni boljši stik študentov z domačim okoljem in tako predstavlja enega izmed temeljnih stebrov razvoja občin, saj je dejavnik preprečevanja odliva mladih v prestolnico ali tujino, s čimer krepi zeleni decentralizacijski razvoj naše države.

Danes študentsko organiziranje v Sloveniji deluje na štirih ravneh: na nacionalni v obliki Študentske organizacije Slovenije (ŠOS), univerzitetni, lokalni v obliki lokalnih študentskih klubov in na interesni ravni v obliki študentskih interesnih društev. Organizirano združevanje predstavlja študentom podlago za avtonomno nastopanje v družbi na različnih ravneh in tako omogoča zadovoljevanje potrebe po študentski neodvisnosti.

V ŠOS se združujejo štiri organizacijske oblike:

1. v študentske organizacije univerz se združujejo vsi študenti posameznih univerz;
2. v študentske organizacije samostojnih visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol se združujejo vsi študenti samostojnih visokošolskih zavodov oziroma višjih strokovnih šol;

⁷Povzeto po: Petra Krejan, Organiziranost študentov na lokalni ravni v obliki študentskih klubov, Ljubljana 2008

3. v študentske organizacije lokalnih skupnosti, ki jih predstavljajo samostojni študentski klubi in Zveza ŠKIS, se združujejo študenti s področja posameznih lokalnih skupnosti;
4. interesne oblike povezovanja študentov.

5.1.1 Lokalna oblika študentske organiziranosti – Študentski klub

Študentski klubi predstavljajo študentske organizacije lokalne skupnosti. Temeljna naloga študentskih klubov je združevati študente v domačem okolju, torej naj bi klubi vodili tako politiko, ki bi spodbujala mlade, da ostanejo v rojstnem kraju. Zato se študentski klubi trudijo študentom in dijakom ponuditi veliko ugodnosti in zanimivih dogodkov, kot so športni dogodki, potopisna predavanja, izleti in potovanja, glasbene prireditve in podobno. S svojim delovanjem uresničujejo interesne in obštudijske dejavnosti, njihova glavna ideja pa je, da študenti vse to lahko dobijo v domačem kraju.

5.1.2 Cilji in področja delovanja

Študenti se združujejo v študentske organizacije, da bi v njih dosegli svoje cilje, zato je zelo pomemben odnos med individualnimi in organizacijskimi cilji. V študentskih klubih, ki so organizirani kot namenske prostovoljne organizacije, je prisotna visoka usklajenost ciljev organizacije in posameznih študentov oziroma se ti prekrivajo.

Cilji, ki jih študentski klubi zasledujejo, so hkrati potrebe in interesi posameznih študentov:

- omogočanje medsebojnih stikov;
- izmenjava izkušenj in mnenj;
- svetovanje članom pri njihovem študiju;
- skrb za obštudijske dejavnosti članov;
- seznanjanje srednješolcev s študijem;
- pomoč pri realizaciji študentskih in mladinskih projektov na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- sodelovanje v javnem življenju občin, kjer delujejo: delovanje v interesu razvoja in napredka lokalne skupnosti, širše regije in RS v korist študentske populacije;
- zastopanje interesov študentov pri upravnih organih občin in drugih institucijah.

Projekti študentskih klubov morajo biti v skladu z njihovim namenom delovanja in ne smejo biti politične ali verske vsebine. Vsi projekti, ki se izvajajo v klubih preko vodstvenega in izvršilnega organa kluba ali drugih aktivnih članov, se uvrstijo v enega izmed naslednjih področij:

- kulturne dejavnosti: projekti, kot je organizacija različnih kulturnih dogodkov v obliki glasbenih, uprizoritvenih in vizualnih prireditev;
- športne dejavnosti: vsi projekti, ki so povezani s športom; na grobo jih lahko delimo na individualne in kolektivne športne dejavnosti;
- socialno varstvo in zdravstvo: študentski klubi na tem področju sprejemajo, organizirajo in izvajajo projekte, ki vplivajo na socialno – ekonomski položaj študentov;

- izobraževanje: seznanjanje članov s pomembno problematiko ter vsi projekti, ki so namenjeni izobraževanju, kot so na primer računalniški, jezikovni in drugi tečaji, seminarji in delavnice;
- druženje in zabava: organiziranje festivalov in koncertov;
- informiranje, komuniciranje in založništvo;
- zunanje sodelovanje.

5.1.3 Zveza študentskih klubov Slovenije (ŠKIS)

Zveza ŠKIS je nastala kot posledica vse močnejšega delovanja študentskih klubov v lokalnih skupnostih, ki so vztrajno izvajali in širili svoje dejavnosti in ideje; posledica želje po skupnem delovanju je ustanovitev lastne zveze.

Skrbi za povezovanje med klubi, izobraževanje, informiranje, nudi davčno in pravno svetovanje klubom pri njihovem delovanju, usklajuje njihove interese in rešuje morebitne težave. Poleg tega je namenjena organiziranju nacionalnih študentskih projektov.

5.1.4 Klub koroških študentov⁸

Klub koroških študentov (KKŠ) zajema celotno območje Koroške in je eden izmed najstarejših klubov v Sloveniji, saj je bil ustanovljen že davnega leta 1952. Vmes je delovanje KKŠ zamrlo, društvo je bilo znova ustanovljeno leta 1993.

Delovanje KKŠ je bilo nekaj časa skoncentrirano izrazito v Ljubljani, zadnja leta pa KKŠ svoje dejavnosti in projekte izvaja predvsem na Koroškem, nekaj pa tudi v Ljubljani, Mariboru ter na Primorskem – kjer organizirajo tradicionalne Koroške »gavde«, katerih namen je druženje koroških študentov v vseh treh glavnih univerzitetnih središčih. V zadnjih letih KKŠ daje velik poudarek socialnim projektom (predvsem subvencijam) ter želi pomagati ostalim društvom na Koroškem prek sofinanciranja prireditev.

KKŠ ima 949 članov, od tega je skoraj 200 članov dijakov.

Najodmevnejši projekti KKŠ so:

Mladinski zavod KompleKS

Mladinski kulturni center KompleKS je rezultat večletnih prizadevanj KKŠ za vzpostavitev kontinuiranega kulturno-zabavnega programa na območju Koroške. Glavna ambicija regionalnega mladinskega centra KompleKS je zagon kvalitetnih programskih vsebin s področja kulture, športa in izobraževanja. Na 310 m² so večnamenska dvorana za 250 ljudi, dnevni bar za 100 ljudi in učilnica.

KKŠ FEST

⁸Povzetopu: www.klub-kks.si

KKŠ FEST zajema celodnevne športne prireditve (košarka, nogomet, inline hokej, odbojka na mivki) in večerne koncerte znanih slovenskih in tujih ustvarjalcev. KKŠ FEST gosti v različnih krajih po Koroški in tako daje možnost KKŠ članom in članicam, da sodelujejo in se družijo tudi v svojih domačih krajih.

Arena znanja

Arena znanja je projekt Kluba koroških študentov. Njen osnovni namen je združiti vse vrste izobraževanj. Tako potekajo različna izobraževanja s področja jezikovnih tečajev, praktičnih – vseživljenjskih tečajev, predavanj o zdravi prehrani, delavnicah fotografije, izobraževanj s področja interneta – programiranja itd.

5.2 GZS OZ Koroška⁹

GZS – Območna zbornica Koroška je prostovoljna oblika organiziranosti gospodarstva v statistični regiji Koroška. Je del sistema Gospodarske zbornice Slovenije, ki kot učinkovit gospodarski lobi zastopa interese podjetij v odnosih z državo in sindikati pri oblikovanju pogojev dela in poslovanja ter pri zagotavljanju pogojev za gospodarski razvoj.

Ključne konkurenčne prednosti GZS –Območne zbornice Koroška za gospodarstvo regije so:

- bližina članom,
- osebni stik z njimi in
- poznavanje konkretnih situacij, problemov in možnosti.

Skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije ustvarjajo priložnosti za:

- povezovanje podjetij,
- vpliv na zakone, predpise in ekonomske politike,
- mednarodno poslovanje,
- razvoj,
- trženje in promocijo,
- pridobivanje novih znanj,
- dostop do kakovostnih poslovnih informacij,
- pridobitev listin in potrdil na enem mestu – javna pooblastila,
- izvedbo poslovnih in drugih dogodkov v optimalnem okolju.

Redno spremljajo poslovanje regijskega gospodarstva, pripravljajo ustrezne predstavitve, nagrajujejo najboljše inovacije, vključujejo se v razvoj regije, organizirajo različne vrste izobraževanj in usposabljanj ter drugih aktivnosti.

⁹Povzetop: http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska

Že osem let zaporedoma poteka razpis za najboljše koroške inovacije. Do leta 2011 je bilo podeljenih 180 regijskih priznanj in diplom, nagrajenih pa je bilo skoraj 600 inovatorjev. Opažajo, da je bilo med inovacijami zadnje leto zelo povečano sodelovanje med podjetji in razvojno-raziskovalnimi ustanovami, predvsem fakultetami. Najboljše regijske inovacije se uvrstijo na tekmovanje na nacionalni ravni.

5.3 RRA Koroška d. o. o.¹⁰

Glavni namen RRA Koroška je pospeševanje regionalnega in lokalnega razvoja na gospodarskem in socialnem področju, vzpodbujanje tehnološkega razvoja ter prostorskega in krajinskega planiranja. Pri izvajanju dejavnosti te družbe gre za neprofitno in nevladno organizacijo, ustvarjeni dobiček se ne deli med družbenike, temveč se vlaga v razvojne programe in projekte v regiji.

V okviru RRA je tudi Mrežni podjetniški inkubator Koroška (MPIK). Poslanstvo MPIK je vzpostaviti podporno okolje za pospeševanje ustanavljanja novih podjetij ter pomoči pri njihovem delovanju, rasti in razvoju, da bodo prispevala k večji konkurenčnosti in kvalitetnejšim delovnim mestom. S ponudbo podjetniške infrastrukture za uporabnika želijo dvigniti raven inovacij, tehnološkega razvoja in raziskav na območju ter posledično s tem višati dodane vrednosti gospodarskih subjektom ter blaginje prebivalstva na območju.

5.4 TRC Koroška¹¹

Tehnološko razvojni center posameznikom in podjetjem pomaga pri iskanju novih kakovostnejših tehnoloških in razvojnih rešitev. Na osnovi izkušenj iz drugih okolij TRC Koroška združuje nekatere dejavnosti v skupine, ki zagotavljajo strokovno pomoč na različnih stopnjah razvojnega cikla posameznega razvojnega programa, projekta ali podjetja (snovanje, začetek delovanja, zorenje), hkrati pa zagotavlja skupno razvojno podporo za različna področja in strokovno podporo ustreznih institucij.

Podjetniški inkubator TRC Koroška je institucija inovativnega okolja, ki nudi različne podporne storitve za podjetja. Inkubiranim podjetjem omogoča pridobitev nepovratnih sredstev Slovenskega podjetniškega sklada.

Vizija podjetniškega inkubatorja je vzpostavitev ustvarjalnega okolja v regiji, ki bo omogočal razvoj inovativnih podjetniških idej in njihovo uspešno uresničitev v podjetniški praksi.

Poslanstvo inkubatorja je nudenje celovitih podpornih storitev in finančnih instrumentov za zagon, razvoj in rast novih (predvsem tehnoloških) podjetij, ki bodo povečala konkurenčnost gospodarstva na regionalni in globalni ravni.

¹⁰Povzetopu <http://www.rra-koroska.si/>

¹¹Povzetopu: <http://www.trc-koroska.si/>

TRC, poleg omenjenega, organizira tudi razne seminarje na temo inovativnosti, obvladovanja inovacijskih procesov, razvojnega inoviranja izdelkov v praksi ter načinov ustvarjanja dodane vrednosti z inovacijami, skupaj s predstavitvami številnih primerov uporabe inovacij v tehnoloških procesih v uspešnih podjetjih.

V okviru TRC se zadnji dve leti izvaja natečaj za najboljšo poslovno idejo "To je moja poslovna ideja! To sem jaz!", v okviru katere poteka tudi delavnica za pripravo prijave na natečaj. Natečaj poteka enkrat letno.

5.5 A.L.P. Peca¹²

Podjetje A.L.P. PECA, d. o. o., (Aktiviranje Lokalnih Potencialov) je bilo ustanovljeno zaradi potrebe po celovitem prestrukturiranju Mežiške doline. Prišlo je do povezave lokalnih skupnosti in gospodarstva, ki so združili svoje napore v skupno razvojno aktivnost. Je lokalna razvojna, nevladna in neprofitna organizacija.

A.L.P. Peca nudi podporo razvoju podjetništva - poslovni servis za občane:

- podjetniško svetovanje in ostale stalne aktivnosti v okviru točke VEM – vse na enem mestu za vse ciljne skupine uporabnikov (dijaki, študenti, brezposelne osebe, potencialni podjetniki, delujoča podjetja, kmetje, inštitucije ...);
- stalno spremljanje in informiranje uporabnikov (inštitucije, podjetja, posamezniki) o javnih nacionalnih in EU razpisih ter njihovo posredovanje – viri financiranja na področju razvoja podjetništva, razvoja kadrov ...;
- svetovanje in pomoč uporabnikom pri prijavi na razpise (podjetja, samostojni podjetniki, kmetje, brezposelne osebe, invalidi ...);
- celovito informiranje uporabnikov o področjih delovanja EU (dijaki, študenti, brezposelni, podjetja, prebivalci Koroške).

Razvojne aktivnosti in priprava projektov:

- pomoč pri pripravi razvojnih programov (na nivoju občine, posameznega vsebinskega področja ali ožjega območja);
- prepoznavanje in spodbujanje razvojnih priložnosti na lokalnem nivoju;
- koordinacija in usklajevanje razvojnih aktivnosti na lokalnem nivoju;
- oblikovanje projektnih idej;
- priprava projektov;
- pomoč pri pripravi prijav projektov na javne razpise;
- vodenje in koordinacija izvedbe projektov – pomoč pri vsebinskem in finančnem nadzoru poteka, projektov, priprava vmesnih in zaključnih poročil.

¹²Povzeto po: <http://www.alppeca.si>

Svetovanje in storitve s področja IKT in ostale storitve:

- priprava, izvedba in koordinacija računalniških izobraževanj;
- ponudba brezžičnega ŠP interneta;
- svetovanje in servis s področja strojne in programske opreme;
- vzdrževanje javnih e-točk;
- svetovanje in izvedba postavitve lastnih omrežij;
- kadrovske servis – izvajanje kadrovske storitve za naročnike;
- priprava poslovnih načrtov, pomoč pri pripravi prijav na javne razpise za naročnike;
- zbiranje, obdelava in posredovanje statističnih informacij.

5.6 Podjetniški center Slovenj Gradec¹³

Podjetniški center Slovenj Gradec je lokalna razvojna institucija za pospeševanje podjetništva - VEM (Vse na Enem Mestu), vstopna točka za Mislinjsko dolino, ki deluje blizu podjetnikov, jim je enostavno in hitro dostopna in jim na nebirokratski način, na osnovi sprejetih standardnih storitev in z mrežo licenciranih svetovalcev nudi svetovalne storitve, poleg tega pa z razvojnimi lokalnimi partnerstvi vzpodbuja podjetništvo in odpiranje novih delovnih mest na območju Mislinjske doline ter aktivno sodeluje pri izvedbenih programih razvoja podjetništva na območju regije.

Podjetniški center Slovenj Gradec s svojim kvalitetnim in strokovnim delom lajša pot v podjetništvo za marsikaterega potencialnega in obstoječega podjetnika, s svojimi programi spodbuja razvojne projekte, tako s področja podjetništva, človeških virov kot tudi turizma.

Podjetniški center Slovenj Gradec se povezuje z lokalnim, regionalnim ipd. okoljem in izvaja storitve, povezane z razvojem podjetništva, spodbujanjem podjetnosti in ustvarjalnosti občanov in občanov, sodeluje pri projektih in razvojnih programih, pri katerih sledi svojemu poslanstvu.

5.7 Javni zavod Koroško višje in visokošolsko središče (KoViViS)¹⁴

Kovivis je javni zavod, ki je bil ustanovljen zato, da bo:

- soustvarjal pogoje za uresničevanje izobraževalnih potreb prebivalcev regije ter s tem vplival na izboljšanje izobrazbene in kvalifikacijske strukture prebivalstva regije;
- pripravil študijske programe, ki bodo podpirali potrebe razvoja Koroške regije;
- zagotovil razvoj terciarnega izobraževanja v regiji in vzpostavil optimalno mrežo izvajalskih institucij (višjih in visokih šol ter fakultet);
- vplival na poklicno usmerjanje mladih v osnovnih in srednjih šolah;

¹³Povzeto po: <http://www.podjetniskicenter-sg.si>

¹⁴Povzeto po: <http://www.ko-vivis.si>

- sledil predvsem razvoju tistih strok in izobraževanja, ki bodo osnova za pripravo novih študijskih programov;
- tesno sodeloval z gospodarstvom in institucijami, predvsem tistimi, ki so nosilke regionalnega razvoja in širše;
- vplival na razvoj človeških virov;
- soustvarjal inovacijsko okolje v regiji in širše ter
- izboljšal prepoznavnost in atraktivnost regije.

S tem bo pripomogel k razvoju regije in njeni uveljavitvi v slovenskem in evropskem prostoru.

Dejavnost Koroškega višje in visokošolskega središča vključuje štiri sklope aktivnosti:

- zbiranje in analiza podatkov,
- priprava novih študijskih programov,
- vzpostavitev dislociranih enot že obstoječih programov,
- priprava in izvajanje projektov s področja razvoja človeških virov.

Temeljno poslanstvo Kovivis-a:

Razvoj terciarnega izobraževanja v regiji in vzpostavitev optimalne mreže izvajalskih institucij (višjih in visokih šol) ter s tem vplivanje na:

- izboljšanje stanja na trgu dela,
- dvig izobrazbene in kvalifikacijske strukture prebivalcev regije,
- izboljšanje prepoznavnosti in atraktivnosti regije in
- zmanjšanje odliva kadrov iz regije.

5.8 Visoka šola za tehnologijo polimerov (VŠTP)¹⁵

Visoka šola za tehnologijo polimerov je z gospodarstvom tesno povezana in mednarodno prepoznavna, uspešna in ugledna visokošolska ustanova, ki temelji na odličnosti raziskovalnega in pedagoškega dela ter študentom omogoča pridobivanje vrhunskih kompetenc s področij študija. Osnovno poslanstvo Visoke šole za tehnologijo polimerov je zagotavljanje kakovostnega terciarnega izobraževanja in aplikativnega raziskovanja na naslednjih področjih: tehnologija polimerov, interaktivni informacijski sistemi in trajnostno inženirstvo.

VŠTP ima trenutno akreditirane 4 visokošolske študijske programe:

- visokošolski strokovni študijski program I. stopnje Tehnologija polimerov,
- magistrski študijski program 2. stopnje Tehnologija polimerov,
- visokošolski strokovni študijski program I. stopnje Interaktivni informacijski sistemi,
- visokošolski strokovni študijski program I. stopnja Trajnostno inženirstvo;

¹⁵Povzeto po: <http://www.vstp.si>

in 5 akreditiranih študijskih programov za izpopolnjevanje, in sicer:

- Računalniške tehnologije (42 ECTS),
- Tehnologije predelave polimerov (38),
- Management izdelovalnih tehnologij (18 ECTS),
- Materiali (33 ECTS),
- Orodjarstvo (34 ECTS).

5.9 Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec (VŠZV)¹⁶

Na osnovi regijskih potreb je Koroško višje in visokošolsko središče (Kovivis) skupaj z Mestno občino Slovenj Gradec ustanovilo Visoko šolo za zdravstvene vede v Slovenj Gradcu. Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec pokriva potrebe po izobraževanju s področja zdravstvenih ved, promovira pa tudi intelektualni potencial, ki je sicer uhajal iz regije.

S prepletanjem izobraževalnega dela, z raziskovanjem v kliničnem okolju, z bogatenjem temeljnih znanj s področja zdravstvenih ved, s tutorstvom in mentorstvom ter kooperativnim učenjem je Visoka šola za zdravstvene vede Slovenj Gradec v svoje delovanje povezala zasnovo evropskih strategij znanosti in visokega šolstva. Ob tem postopoma nastaja na šoli nova akademska zavest, tako učiteljev kot raziskovalcev, ki s svojim vzorom spodbujajo nastajanje nove institucionalne kulture ter zagotavljajo kakovostno izobraževanje in raziskovanje. Njena prednost je tudi v tem, da svojega razvoja ne gradi na starih shemah in utečenih praksah, ki se težko opuščajo in s tem onemogočajo prenovi sistema.

Trenutno je delovanje usmerjeno v kakovostno izvajanje študijskega programa prve stopnje Zdravstvena nega, vendar šola razvija in pripravlja nove študijske programe, ki bodo inovativni in se bodo razlikovali od sedaj akreditiranih študijskih programov v slovenskem prostoru.

5.10 Višja strokovna šola Slovenj Gradec¹⁷

Višja strokovna šola Slovenj Gradec je šola s tradicijo, ki jo spremljajo pozitivna naravnost, visoka strokovnost in kvaliteta na vseh nivojih izobraževanja. V razpisanih programih ekonomist in poslovni sekretar skupaj s svojimi študenti gradijo uporabno znanje za njihovo karierno prihodnost. Različni moduli pomagajo pridobitev tistega znanja in kompetenc, ki so ključni za osebni razvoj in delo v podjetjih, kjer njihovi študenti so ali pa še bodo zaposleni. Sodelovanje z gospodarstvom je ena bistvenih prioritet Višje strokovne šole Slovenj Gradec. V sklopu te delujeta tudi karierni center in klub diplomantov.

¹⁶Povzeto po: <http://www.vszv-sg.si>

¹⁷Povzeto po: <http://www.sc-sg.net>

5.11 Višja strokovna šola Ravne na Koroškem¹⁸

Koroška je tradicionalno povezana z jeklarstvom, zato je pridobitev Višje strokovne šole za strojništvo in mehatroniko za Ravne izjemnega pomena. Inženirji tehnike so eden od najmočnejših vzvodov za razvoj in večjo konkurenčnost gospodarstva. Zaradi vedno zahtevnejše tehnologije je potrebno predvsem vlagati v človeka, mu dati možnost za uspeh in omogočiti uporabo njegovega znanja. Bližina kraja šolanja, povezava šola – proizvodnja, dogovori s podjetji in sodelovanja z njimi so velik potencial, ki ga je treba izkoristiti. Osnovno znanje je danes že premalo, zato se trudijo, da s poglobljenim znanjem obdržijo stik z razvojem in s tem omogočijo vsem bolj kvalitetno življenje. Tehnično in naravoslovno nadarjen kader usmerjajo v študij tehnike in tehničnih ved. Inženirji so pogosto prvi partnerji tujih podjetij, saj so sposobni vpeljevati in upravljati njihovo zahtevno proizvodnjo. Med tehničnimi kadri so danes najbolj iskani inženirji strojništva, mehatronike, elektronike in računalništva. Mlade želijo pritegniti z novimi idejami in smermi v tehniki, kot je na primer nova študijska smer mehatronika. Višja strokovna šola na Ravnah nudi kvalitetne in strokovno dobro podkovane predavatelje, ki so sposobni prenašati najzahtevnejša znanja na mlado generacijo inženirjev. Z nadgrajevanjem znanja, ki ga nudi izobraževanje na Višji strokovni šoli, bodo mladi strokovnjaki pomembna pridobitev za gospodarstvo na Koroškem, njihovo znanje bo primerljivo in bo zagotovo predstavljalo neprecenljiv potencial za prihodnost.

POVZETEK

Med podporne organizacije na Koroškem prištevamo:

- *Študentsko organizacijo,*
- *GZS OZ Koroška,*
- *RRA Koroška,*
- *TRC Koroška,*
- *A.L.P. Peca,*
- *Podjetniški center Slovenj Gradec,*
- *KoViVis,*
- *Visoko šolo za tehnologijo polimerov,*
- *Visoko šolo za zdravstvene vede,*
- *Višjo strokovno šolo Slovenj Gradec,*
- *Višjo strokovno šolo Ravne na Koroškem.*

¹⁸Povzeto po: <http://www.visjasolaravne.si>

Podporne organizacije so del strokovnega podpornega okolja za razvoj podjetništva. Študenti in podjetniki z njihovo pomočjo lahko lažje uresničijo svoje želje in interese, saj te nudijo predvsem:

- *podporo pri razvoju podjetništva;*
- *razvojne aktivnosti in pripravo projektov;*
- *informiranja in svetovanja;*
- *usposabljanje in izobraževanje.*

6 PODPORNİ MEHANIZMI ZA RAZVOJ PODJETNIŠTVA

Določene podporne organizacije v svoje dejavnosti vključujejo tudi posamezne mehanizme za razvoj podjetništva. Med pomembnejše organizacije in njihove mehanizme prištevamo:

- a) RRA Koroška s podpornim mehanizmom v obliki Mrežnega podjetniškega inkubatorja Koroška (MPIK)¹⁹

MPIK s svojim delovanjem prispeva k izboljšanju stanja na področju zagotavljanja ustreznega podpornega okolja za razvoj podjetništva in podjetij. V pomoč je potencialnim podjetnikom z zanimivimi poslovnimi idejami, novo nastalim podjetjem, ki potrebujejo strokovno podporo in ugodnejše poslovne prostore, obstoječim podjetjem s svojo svetovalno, informacijsko, izobraževalno in prostorsko funkcijo, pa tudi mladim, ki želijo pridobivati podjetniška znanja, razvijati podjetniške veščine in pridobivati izkušnje, ki jim bodo lahko koristile na njihovi eventualni podjetniški poti.

Cilji inkubatorja so predvsem:

- razvoj infrastrukture za povezovanje mreže razvojnih lokacij v Koroški razvojni regiji;
- pomoč pri vzpostavitvi in zagonu novih podjetij ali dejavnosti;
- podpora pri razvoju novih dejavnosti in programov v obstoječih podjetjih;
- zagotavljanje podpore inovativnim podjetjem in raziskovalnim skupinam;
- krepitev lokalnega in regionalnega gospodarstva s povečanjem števila malih in srednje velikih podjetij, temelječih na višji dodani vrednosti;
- spodbujanje samozaposlovanja;
- spodbujanje razvoja podjetniške kulture in pozitivne podjetniške klime.

Ciljne skupine inkubatorja so:

- podjetja v ustanavljanju;
- že delujoči gospodarski subjekti oziroma posamezniki;
- osebe s podjetniškimi idejami;
- drugi, ki bodo želeli koristiti različne storitve inkubatorja.

MPIK nudi tri faze storitev, in sicer pred inkubacijo, inkubacijo in po inkubaciji.

Predinkubacijske aktivnosti, ki se izvajajo v MPIK Koroška s partnerji, so naslednje:

- pomoč pri preverjanju in ocenjevanju poslovnih idej (program vavčerskega svetovanja);
- pomoč pri pripravi poslovnega načrta (program vavčerskega svetovanja);
- pomoč pri registraciji podjetja (VEM);
- svetovanje podjetniških svetovalcev v okviru programa vavčerskega svetovanja;

¹⁹ Povzeto po <http://www.rra-koroska.si/>

- pomoč pri pridobivanju zagonskega kapitala za začetek poslovanja (Garancijska shema Koroške, mikrokrediti za samozaposlene in odpiranje novih delovnih mest, nacionalna in EU sredstva za začetek poslovanja podjetij).

Med inkubacijo MPIK Koroška omogoča (po vselitvi v inkubator):

- ugoden najem poslovnih prostorov s pripadajočo infrastrukturo;
- svetovanje delujočim podjetjem v okviru programa vavčerskega svetovanja;
- pomoč pri pridobivanju ugodnih finančnih sredstev, s katerimi upravlja RRA Koroška, d. o. o., ter drugih ugodnih sredstev za zagon mladih inovativnih podjetij;
- pomoč pri vzpostavljanju poslovnih povezav;
- organiziranje izvajanja storitev v interesu inkubiranih podjetij;
- promocija podjetniškega inkubatorja in članov;
- informiranje.

Po izteku dobe inkubacije:

- najem poslovnih prostorov s pripadajočo infrastrukturo še za določen čas;
- izvajanje aktivnosti, ki jih izvaja v času inkubacije;
- pomoč pri pridobivanju začasnih ali trajnih prostorskih pogojev.

Cilj upravljavca je, da ponudi novemu podjetju z inovativnim razvojnim programom čim bolj celovito in kompletno storitev oz. tiste storitve, po katerih podjetje oz. podjetnik povprašuje ter mu pomaga s čim več kvalitetnimi informacijami.

b) TRC Koroška in njihovi podporni mehanizmi²⁰

Med poglavitnejše dejavnosti TRC prištevamo:

- vzbujanje sinergij med družbami znotraj Tehnološko razvojnega centra in okoljem;
- inkubiranje novih podjetij in programov;
- tehnološka, razvojna in programska posodobitev podjetij;
- povezava z raziskovalnimi instituti (kadri, reševanje problemov in oprema);
- povezava z industrijo (možnost koriščenja proizvodnih kapacitet);
- spodbujanje združevanja razvojnih programov;
- poslovno, razvojno, finančno, pravno in tehnološko svetovanje;
- pomoč pri oblikovanju in preverjanju poslovnih idej in načrtov;
- iskanje poslovnih in strateških partnerjev;
- povezava s finančnimi institucijami (začetni in tvegani kapital);
- izobraževanje podjetnikov;

²⁰ Povzeto po: <http://www.trc-koroska.si/>

- zagotavljanje poslovnih prostorov z najrazličnejšimi priključki in možnostmi dela po subvencionirani najemnini;
- izdajanje internih garancij za kredite in sklepanje poslov (oblikovanje Sklada za investiranje v nove tehnologije);
- organizacija delovnega okolja, ki bo skladen z normativi (primeren delovni prostor, pisarniške usluge, fotokopirnica, predavalnica, strežnik, varovanje, čajna kuhinja).

Podjetniški inkubator TRC izvaja naslednje storitve:

- inkubiranje novih podjetij;
- pomoč podjetnikom pri realizaciji podjetniških pobud na osnovi tržno zanimive ideje;
- pridobivanje nepovratnih sredstev za zagon in delovanje podjetja;
- zagotavljanje pisarniških prostorov po subvencionirani ceni;
- svetovanja z različnih področij podjetniškega poslovanja;
- inkubirana podjetja lahko koristijo intelektualno infrastrukturo za svojo nadaljnjo rast in krepitve.

TRC Koroška podjetjem z lastnimi kapacitetami ali preko partnerjev zagotavlja vse poslovne funkcije:

- računovodsko in finančno svetovanje.,
- tehnološko svetovanje in dizajniranje R & R potenciala,
- podjetniško svetovanje,
- pravno svetovanje,
- svetovanje pri upravljanju s človeškimi viri,
- povezave z institucijami znanja,
- mednarodno sodelovanje in navezavo na partnerske mreže sorodnih institucij.

c) A.L.P. Peca pomaga z naslednjimi podpornimi mehanizmi:²¹

- podjetniško svetovanje in ostale aktivnosti v okviru točke VEM – vse na enem mestu za različne ciljne skupine uporabnikov (študenti, brezposelne osebe, potencialni podjetniki, delujoča podjetja, inštitucije...);
- svetovanje in pomoč uporabnikom;
- pomoč pri pripravi razvojnih programov;
- koordinacija in usklajevanje razvojnih aktivnosti na lokalnem nivoju;
- pomoč pri pripravi projektov;
- vodenje in koordinacija izvedbe projektov.

²¹ Povzeto po: <http://www.alppeca.si>

d) Podjetniški center Slovenj Gradec s svojimi podpornimi mehanizmi:²²

- Informiranje: o možnostih pridobitve finančnih sredstev, poslovnih prostorov, raznih dovoljenj v zvezi s poslovanjem, animiranje za vključitev v razne oblike usposabljanja in izobraževanja, prenos informacij o razpisih, projektih in programih državnih institucij, prenos informacij z državnega na lokalni novo, animiranje za prijave na javne razpise. Njihove stalne storitve: podjetniški kotiček na Koroškem radiu, tedensko posredovanje spletnega priročnika za podjetnike preko e-pošte, podjetniški kotiček na kabelski TV, neposredni odgovori na vprašanja obstoječih in potencialnih podjetnikov, posredovanih preko pošte, e-pošte, telefona, letni bilten statističnih informacij o trgu dela in gospodarstvu Koroške regije.
- Svetovanje: izvajajo osnovno brezplačno svetovanje za vse prebivalce, ki jih zanima podjetništvo.
- Usposabljanje in izobraževanje: izvajajo brezplačne podjetniške delavnice oz. seminarje z aktualnimi vsebinami.
- Registracija podjetij eVEM: v okviru vstopne točke VEM izvajajo brezplačne registracije/spremembe/izbrise za samostojne podjetnike ter ustanovitve enostavnih d. o. o. ter enostavnih sprememb pri d. o. o. Podjetja in potencialni podjetniki lahko pri njih preko eVEM portala opravijo številne brezplačne postopke.
- Razvoj podjetniških programov, aktivnosti so usmerjene v: zagotavljanje kvalitetne svetovalne pomoči posebnim ciljnim skupinam; izvajanje obstoječih programov, promocij in animiranju za vključitev; vzpodbujanje in sodelovanju pri razvoju novih programov, prilagojenih lokalnemu okolju; pripravo in izvajanje programov podjetništva-turizma-podeželja.
- Promocija podjetnikov in podjetništva: izvajajo podjetniške krožke za osnovnošolce na OŠ, podjetniške delavnice za srednješolce, študente in mlade brezposelne ter študijske krožke in druge izobraževalne programe za širšo populacijo.
- Razvoj kadrov: promocije deficitarnih poklicev ter povezovanja podjetij in študentov, dijakov preko projektnih nalog za podjetja, preko organiziranih obiskov podjetij, mentorstvo dijakom in študentom.

²² Povzeto po: <http://www.podjetniskicenter-sg.si>

POVZETEK

Zaradi lažjega dostopa do ustreznih informacij, nasvetov in drugih oblik podpore pri razvoju podjetništva je pomembno, da lokalne podporne institucije v svojo dejavnost vključijo ustrezne podporne mehanizme. Med pomembnejše podporne mehanizme štejemo:

- *informiranje in svetovanje;*
- *pomoč pri vzpostavitvi in zagonu novih podjetij ali dejavnosti;*
- *spodbujanje razvoja podjetniške kulture in pozitivne podjetniške klime;*
- *inkubiranje novih podjetij in programov;*
- *poslovno, razvojno, finančno, pravno in tehnološko svetovanje;*
- *izobraževanje podjetnikov;*
- *svetovanja z različnih področij podjetniškega poslovanja.*

7 ANKETA

V letu 2012 bodo izvedena brezplačna izobraževanja za študente Koroške regije, kjer bodo lahko v sproščenem in kreativnem vzdušju pridobili in razvili dodatna znanja, kako idejo razviti v poslovno idejo. Da bi izobraževanje bilo po meri želja in pričakovanj študentov, smo v ta namen izvedli kratko anketo.

Anketa je bila izvedena v okviru projekta Know-Man (www.know-man.si), ki je namenjen izboljšanju regionalnih inovacijskih in razvojnih politik z uporabo mrežnega pristopa pri upravljanju znanja in sledi novejši paradigmi povezovanja in prostorski koncentraciji ključnih razvojnih deležnikov, imenovani "triple helix", ki združuje R&R (razvojno-raziskovalne) institucije, podjetja ter nosilce regionalnih politik in javno upravo. Projekt združuje 15 partnerjev iz šestih evropskih regij. Slovenski partnerji so Regionalna razvojna agencija za Koroško - RRA Koroška d.o.o., Tehnološko razvojni center za Koroško in Občina Prevalje. Operacija se sofinancira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru programa INTERREG IVC.

Z anketo med koroškimi študenti smo poizkušali pridobiti podatke o študentski populaciji in njihovih potrebah po pomoči, ki jo študenti rabijo pri podjetniških idejah. Zajela je informacije o kraju bivanja, kraju študija, smeri študija, starosti, morebitnem lastnem podjetju, interesu o udeležbi na usposabljanju, oblikah usposabljanja, terminu usposabljanja. Celotna anketa je podana v prilogi.

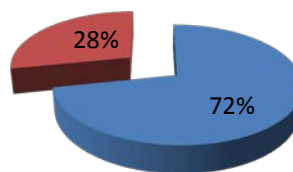
Anketa je bila pripravljena in izvedena v elektronski obliki in dostopna na spletnem naslovu www.know-man.si/anketa. Distribucija prošnje o izpolnitvi ankete je bila posredovana s pomočjo baze elektronskih naslovov Višje šole za tehnologijo polimerov in Kluba koroških študentov. Novica o anketi je bila objavljena na spletnih straneh omenjenih institucij in Višje strokovne šole Slovenj Gradec.

Rezultati

Anketa je bila razdeljena med 94 posameznikov, od tega jih je 48 (52%) rednih študentov, 44 (48%) pa izrednih. 2 anketiranca nista bila študenta, zato na preostanek ankete nista odgovarjala. Kraj prebivališča 66 vprašanih je Koroška regija, 26 pa jih živi drugje. 47 anketirancev, kar je več kot polovica vprašanih (51%), je starih do 23 let, po 19 (21%) anketirancev je odgovorilo, da so stari od 24 do 27, oz. nad 32 let, 7 posameznikov (7%) pa je starih od 28 do 32 let.

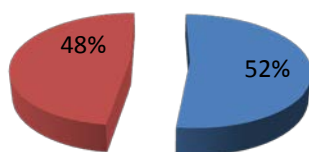
Kraj prebivališča

■ Koroška regija ■ Drugje

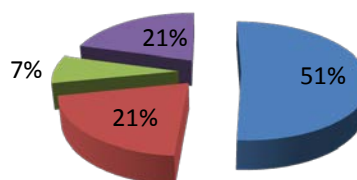
Vrsta študija

■ redni študij ■ Izredni študij

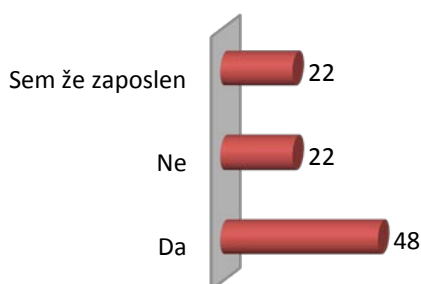
Starost

■ do 23 let ■ od 24 do 27 let
■ od 28 do 32 let ■ več kot 32 let

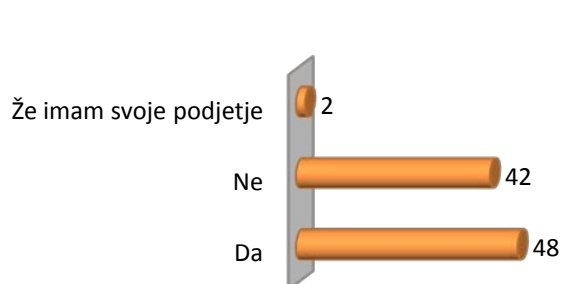

37 anketirancev študira medicinske vede, 36 jih študira tehniške vede, 19 pa družboslovne vede. Študentov humanističnih in naravoslovno- matematičnih ved med vprašanimi ni bilo. 22 posameznikov je že zaposlenih, izmed ostalih pa jih 48 predvideva, da bodo imeli težave pri zaposlitvi, 22 pa jih meni, da ne. 48 jih razmišlja o ustanovitvi svojega podjetja, 42 vprašanih o tem ne razmišlja, 2 pa že imata svoje podjetje.

Ali predvidevate, da boste imeli težave pri zaposlitvi?

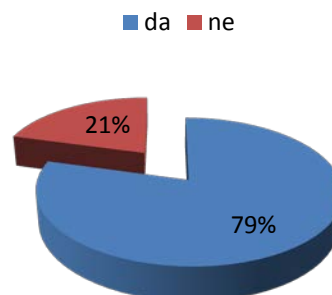

Ali ste kdaj razmišljali o ustanovitvi svojega podjetja?

Na vprašanje, ali bi se udeležili brezplačnega usposabljanja za realizacijo podjetniške ideje, kjer bi pridobili dodatna znanja o realizaciji svojih poslovnih idej, je kar 73 anketirancev, kar znaša 79% vseh vprašanih, odgovorilo pritrdilno. Ostali ne čutijo potrebe po tem.

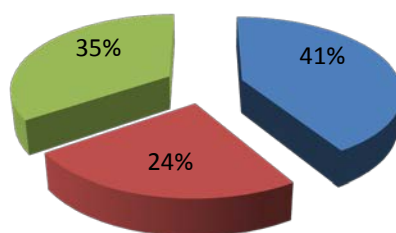
Ali bi se udeležili brezplačnega usposabljanja za realizacijo podjetniške ideje?

Anketa je zajemala tudi vprašanja, ki so študente povprašala po njihovih preferencah. Na vprašanje glede oblike usposabljanja je bilo možno podati več odgovorov. Največ, 41% vprašanih, si želi klasičnega usposabljanja v več terminih ob koncu tedna. 35% vprašanih si želi eno izmed klasičnih usposabljanj, v povezavi s spletnimi moduli. Najmanj zaželena možnost je klasično usposabljanje v enem tednu. Slednjega si želi 24% vprašanih.

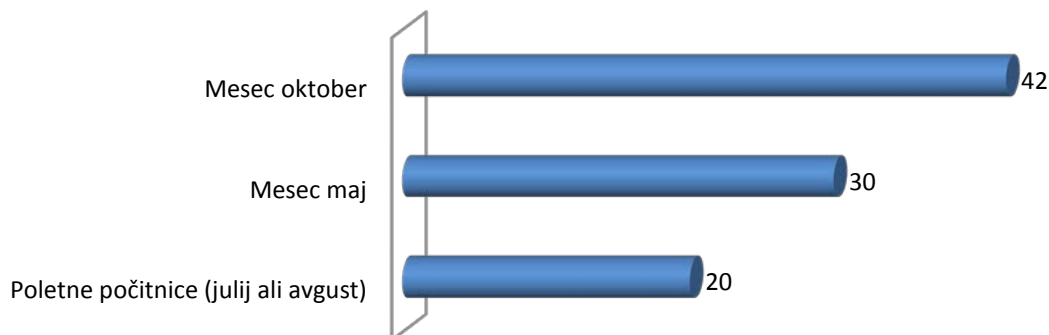
V kakšni obliki bi si želeli, da se takšno usposabljanje izvede?

- Klasično usposabljanje v več terminih ob koncu tedna
- Klasično usposabljanje v enem tednu
- Eno izmed klasičnih usposabljanj in spletni moduli

Glede terminov izvajanja bi največ študentom, 42, ustrezalo oz. bi se lahko usposabljanja udeležili, če bi potekalo v mesecu oktobru. 30 jih je želelo, da bi bil projekt izveden meseca maja, najmanj, le 20, pa bi se usposabljanja udeležilo v poletnih mesecih, torej julija ali avgusta.

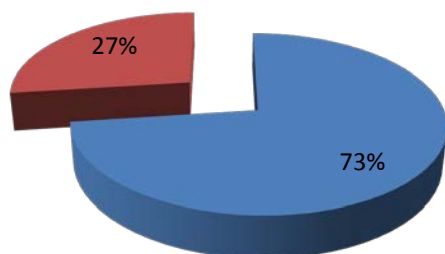
Če bi se izobraževanja izvajala v klasični obliki, kakšen termin izobraževanja bi vam ustrezal, da bi se ga udeležili?

73% študentov bi za udeležbo na usposabljanju dodatno motivirala pridobitev kreditnih točk (ETSC), 23% pa nagrada za najboljšo podjetniško idejo ob koncu usposabljanja. Nekatere bi motiviralo tudi novo znanje, uresničitev podjetniške ideje ali kvaliteta predavanj.

Kaj bi vas še dodatno motiviralo, da bi se udeležili takšnega usposabljanja?

- Pridobitev kreditnih točk (ETCS)
- Nagrada ob koncu usposabljanja za najboljšo podjetniško idejo

Ob koncu ankete smo študente povprašali še po njihovih morebitnih predlogih. Pri tem so navedli, da želijo, da bi bila predavanja uporabna za življenje. Prav tako želijo več znanja za boljša delovna mesta in se vključiti v krog ljudi, ki se ukvarjajo z istimi dejavnostmi. Podan je bil tudi predlog o možnosti pridobitve certifikata.

Izsledki

Sodeč po zbranih podatkih in analizi ankete lahko z dokaj visoko gotovostjo predvidevamo, da se študentje Koroške regije zavedajo težav, ki jih bodo imeli pri vstopu na trg dela in zaposlovanju. Polovica vprašanih si hkrati želi samostojne podjetniške poti, ob tem pa vedo, da izključno formalna, v specifična področja usmerjena izobrazba, brez podlage podjetniških znanj in usposobljenosti, ni dovolj za bodoče poslovne uspehe.

Glede na anketo bomo, kjer je le mogoče, usposabljanje pri prenosu dobre prakse v okviru projekta Know-Man: »From Ideas to Reality« prilagodili željam študentov, saj je projekt v prvi meri namenjen prav njim. Tako bo izobraževanje potekalo v petih sklopih, ob koncih tedna. Čeprav si večina želi, da bi projekt potekal oktobra, pa smo tukaj izbrali drugo najbolj zaželeno možnost, torej maj. To smo storili iz dveh razlogov. Kot prvo gre tukaj za pilotno izvedbo, ki nam bo služila tudi kot prva smernica za organizacijo nadaljnjih usposabljanj. Drugi razlog za izvedbo v pomlad 2012 pa je ta, da smo jo smo vsebinsko in časovno uskladili z aktivnostmi TRC Koroška Tehnološko razvojnim centrom za Koroško, ki bo že tretje leto

zapored izvedel natečaj za najboljšo poslovno idejo. Študentje se bodo tako po zaključku delavnic s svojo razvito idejo lahko prijavi na natečaj za najboljšo poslovno idejo. V kasnejših izvedbah usposabljanj bomo tudi glede terminov skušali slediti željam študentov.

8 ZAKLJUČEK

Na podlagi narejene analize gospodarskega okolja in kazalnikov trga dela (stopnja brezposelnosti, število študentov in možnost njihove zaposlitve) ugotavljamo, da smo v obdobju težkih gospodarskih in ekonomskih razmer, ki mladim perspektivnim ljudem ob zaključku šolanja ne omogočajo hitrega in uspešnega vključevanja na trg dela.

Stanje na trgu dela v Sloveniji in na Koroškem kaže hitro naraščanje brezposelnosti v zadnjih letih. Še posebej je zaskrbljujoč porast iskalcev prve zaposlitve s končano VI.-VIII. stopnjo izobrazbe.

Koroška po številu študentov ne zaostaja za slovenskim povprečjem. Poleg študija v večjih študijskih središčih je študentom za določene programe omogočeno tudi šolanje v domačem okolju, saj je v regiji locirano redno visokošolsko izobraževanje.

Na Koroškem obstaja veliko število podpornih organizacij, ki so del strokovnega okolja za razvoj podjetništva. Pri tem je potrebno izpostaviti njihovo razdrobljenost, nepovezanost in podvajanje aktivnosti. Vsaj delno gre razlog sistemske narave, ki izvira iz sektorskega načrtovanja ter financiranja aktivnosti na nacionalni ravni. Z njihovo pomočjo študenti in podjetniki lahko lažje uresničijo svoje želje in interese. Za lažji dostop do ustreznih informacij, nasvetov in drugih oblik podpore pri razvoju podjetništva je pomembno, da lokalne podpirne institucije v svojo dejavnost vključijo ustrezne podpirne mehanizme, kot so: informiranje, svetovanje in izobraževanje.

Za izboljšanje stanja je potrebno razviti okolje, ki bo omogočalo razvoj podjetništva in podjetniške kulture, inovativnosti in njihovega povezovanja s podjetji.

Prepletanje ekonomskih, demografskih in subjektivnih dejavnikov vpliva na odločitve posameznikov, da se lotijo podjetništva. Proces odločitve je kompleksen večfazni proces, ki je v velikem delu odvisen od okolja ter okoliščin, v katerem odločanje poteka.

Podjetnika, pa naj bo še tako uspešen, ne more nihče prisiliti, da bo izkoriščal nove poslovne priložnosti, širil dejavnost in odpiral nova delovna mesta, temveč ga lahko k temu spodbudi samo ustrezno okolje, v katerem živi in deluje.

Ustanavljanje podjetij ni odmaknjen ekonomski proces, ampak je vpet v okolje, v katerem se ustanavljajo podjetja.

Na podlagi navedenih dejstev se kaže v Sloveniji, in še posebej na Koroškem, potreba po upravljanju in prenosu znanja med javnimi ustanovami (izobraževalnimi institucijami, raziskovalnimi ustanovami, tehnološkimi parki...) in iskalci tega znanja (študenti, bodoči podjetniki ...), kar bi pospešilo nastajanje inovativnih podjetij, ki bi na eni strani zagotavljala

zaposlitev za prodorne mlade ume, na drugi strani pa razvoj zelo pomembnega segmenta gospodarskega razvoja, to je malih in srednjih podjetij.

Mlada generacija se trenutno sooča s težavami pri prvi zaposlitvi, zato je smiselno, da študenti že med študijem pridobivajo dodatna znanja, ki bi jih spodbudila k razvoju in realizaciji lastnih podjetniških idej.

9 PRILOGA: ANKETA

V letu 2012 bomo izvedli brezplačno usposabljanje za študente Koroške regije, kjer boste v sproščenem in kreativnem vzdušju pridobili in razvili dodatna znanja, kako idejo razviti v poslovno idejo. Ker želimo izobraževanje oblikovati čim bolj po meri vaših želja in pričakovanj, vas prosimo, da si vzamete nekaj minut in izpolnite kratek anketni vprašalnik. Za sodelovanje in pomoč se vam najlepše zahvaljujemo.

Anketa se izvaja v okviru projekta Know-Man (www.know-man.si), ki je namenjen promociji regionalnega razvoja in sledi novejši paradigmi povezovanja in prostorski koncentraciji ključnih razvojnih deležnikov, imenovani "triple helix", ki združuje R & R (razvojno-raziskovalne) institucije, podjetja ter nosilce regionalnih politik in javno upravo. Projekt združuje 15 partnerjev iz šestih evropskih regij. Slovenski partnerji so Regionalna razvojna agencija za Koroško - RRA Koroška, d. o. o., Tehnološko razvojni center za Koroško in Občina Prevalje. Operacija se sofinancira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru programa INTERREG IVC.

1. Ste študent/ka?

- ☐ Da
- ☐ Ne

2. Vrsta študija

- ☐ Redni študij
- ☐ Izredni študij

3. Kraj vašega prebivališča

- ☐ Koroška regija
- ☐ Drugje

4. Vaša starost

- ☐ do 23 let
- ☐ od 24 do 27 let
- ☐ od 28 do 32 let
- ☐ več kot 32 let

5. Kje študirate?

- ☐ Koroška
- ☐ Ljubljana
- ☐ Maribor
- ☐ Primorska
- ☐ Drugje: _____

6. Kaj študirate?

- ☐ Naravoslovno- matematične vede
- ☐ Tehniške vede
- ☐ Medicinske vede
- ☐ Biotehniške vede
- ☐ Družboslovne vede
- ☐ Humanistične vede

7. Ali predvidevate, da boste imeli težave pri zaposlitvi?

- ☐ Da
- ☐ Ne
- ☐ Sem že zaposlen/a

8. Ali ste kdaj razmišljali o ustanovitvi svojega podjetja?

- ☐ Da
- ☐ Ne
- ☐ Že imam svoje podjetje

9. Ali bi se udeležili brezplačnega usposabljanja za realizacijo podjetniške ideje, kjer bi pridobili dodatna znanja o realizaciji svojih poslovnih idej (oblikovanje poslovnih idej, priprava poslovnih načrtov, marketing, predstavitev uspešnih mladih podjetij)?

- ☐ Da
- ☐ Ne

10. V kakšni obliki bi si želeli izvedbo takšnega usposabljanja?

- ☐ Klasično usposabljanje v več terminih ob koncu tedna
- ☐ Klasično usposabljanje v enem terminu
- ☐ Eno izmed klasičnih usposabljanj in spletni moduli
- ☐ Drugo: _____

11. Če bi se izobraževanja izvajala v klasični obliki, kakšen termin izobraževanja bi vam ustrezal, da bi se ga lahko udeležili?

- ☐ Poletne počitnice (julij ali avgust)
- ☐ Mesec maj
- ☐ Mesec oktober

12. Kaj bi vas še dodatno motiviralo, da bi se udeležili takšnega usposabljanja?

- ☐ Pridobitev kreditnih točk (ETCS)
- ☐ Nagrada ob koncu usposabljanja za najboljšo podjetniško idejo
- ☐ Drugo: _____

13. Prosim, če vpišete vaše morebitne ostale predloge.

Hvala za vaše sodelovanje.